

Συκιά η παρεξηγημένη

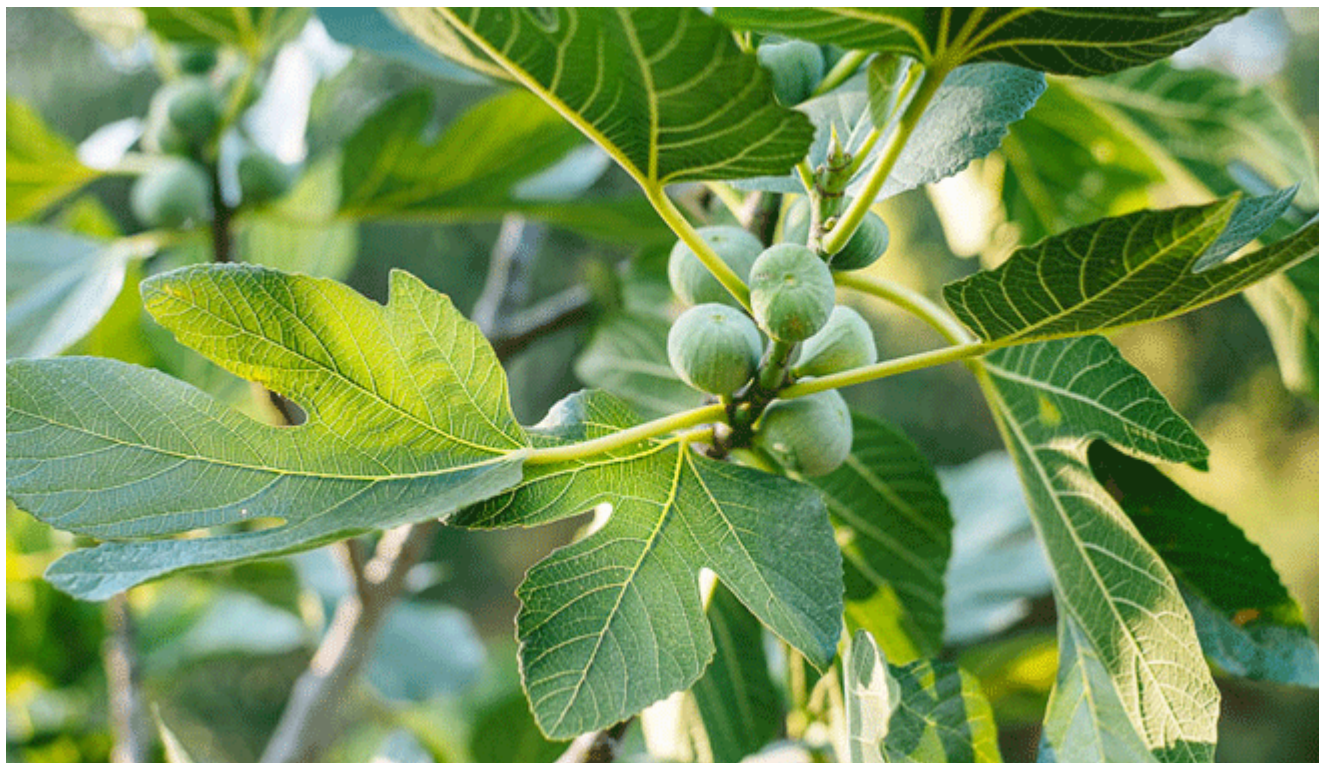
[Πολιτισμός](#) / [Δοκίμια](#) / [Σοφίας λόγοι](#)

[Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος - Συγγραφέας](#)

Εισαγωγικά

Η συκιά θεωρείται καταραμένη, αφού την καταράστηκε ο Χριστός. Όμως ο Χριστός δεν μπορεί να καταραστεί ένα δημιούργημά του. Κάθε δημιούργημα μακριά από τον Θεό Δημιουργό, τον Νοητό Ήλιο της Δικαιοσύνης, μαραίνεται, αλλοιώνεται πεθαίνει. Η συκιά, όπως κι όλα τα φυτά της φύσης, μπορεί να διαστρεβλώθηκαν, δεν έχασαν όμως τις θρεπτικές και θεραπευτικές τους ιδιότητες. Θα περίμενε λοιπόν κάποιος από την συκιά να μην προέρχεται τίποτα καλό εκτός απόν καρπό της, τα σύκα. Η καρποφορία είναι το έργο της, είναι ο λόγος της ύπαρξής της και, αν δεν καρποφορεί, είναι άχρηστη. Είναι όμως δυνατό κάτι τέτοιο. Η ιστορία της συκιάς είναι αρκετά παράξενη, γι' αυτό και ας την παρακολουθήσουμε. Πρώτα πρώτα όμως ας την γνωρίσουμε κάπως.

Μυθολογία

Το φυτό υπήρχε ήδη από τα προϊστορικά χρόνια στην Ευρώπη. Συγκεκριμένα στον προϊστορικό οικισμό Πολιόχνη στο νησί της [Λήμνου](#), έχουν βρεθεί απανθρακωμένα σύκα. Στον ελλαδικό χώρο καλλιεργείται πριν από την Ομηρική εποχή. Στην αρχαιότητα ήταν ευρέως γνωστή και φημισμένη για την ποιότητά της η ποικιλία «Βασιλική», η οποία καλλιεργούνταν κυρίως στην Αττική.

Ο ιστορικός Ηρόδοτος αναφέρει ότι βασικός λόγος της εκστρατείας του βασιλιά της Περσίας Ξέρξη ήταν η κατάκτηση της Αττικής, ώστε να έχει την δυνατότητα να τρώει όχι μόνο αποξηραμένα αλλά και νωπά σύκα. Η συκιά στην αρχαία Ελλάδα σύμβολο της γονιμότητας.

Η συκιά σαν φυτό έχει μια ιδιαιτερότητα ως προς τον γονιμοποίησή της. Η άγρια συκιά (αρρενοσυκιά) είναι δενδρομόνοικο, διότι οι ταξιανθίες του περιέχουν και αρσενικά και θηλυκά άνθη. Η ήμερη συκιά είναι δενδροδίικο, διότι έχει μόνο θηλυκά άνθη, τα οποία για να γονιμοποιηθούν απαιτείται μεταφορά γύρης από τα αρσενικά άνθη της αρρενοσυκιάς.

Η συκιά και τα σύκα σαν τροφή και σαν φάρμακο

Όλο το χρόνο μπορεί να απολαμβάνει κανείς τη γεύση και τις ευεργετικές ιδιότητες των αποξηραμένων σύκων. Όταν όμως είναι στην εποχή τους είναι

νόστιμα και ωφέλιμα φρούτα και γι' αυτό πρέπει να επωφελείται κανείς από τα πολλά οφέλη που έχει για την υγεία μας ο φρέσκος καρπός. Συγκεκριμένα

1. **Είναι «βόμβα» θρεπτικών συστατικών.** Τα σύκα περιέχουν, μεταξύ άλλων, βιταμίνες A, E, K, B1 και B2, μέταλλα όπως ασβέστιο, σίδηρο, φώσφορο, μαγγάνιο, νάτριο και κάλιο, καθώς και φυτικές ίνες.
2. **Βοηθούν στη ρύθμιση της πίεσης.** Λόγω του ότι είναι πολύ καλή πηγή καλίου, τα σύκα βοηθούν στη ρύθμιση της αρτηριακής πίεσης.
3. **Κάνουν καλό στην καρδιά.** Η κατανάλωση σύκων οδηγεί στην πτώση των επιπέδων των τριγλυκερίδιων στο αίμα, αποτρέποντας έτσι την εμφάνιση καρδιαγγειακών παθήσεων.
4. **Βοηθούν στα προβλήματα δυσκοιλιότητας.** Τα σύκα, όπως και τα δαμάσκηνα, έχουν ήπια καθαρτική δράση, γι' αυτό και η κατανάλωση 3 σύκων καθημερινά μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη μείωση του συγκεκριμένου προβλήματος.
5. **Κάνουν καλό στη γραμμή σου.** Οι φυτικές ίνες που περιέχονται στα σύκα βοηθούν και να χάσει κανείς βάρος αλλά και να διατηρήσει το βάρος σου στα φυσιολογικά του επίπεδα. Ακόμη έχεις την αίσθηση ότι είσαι χορτάτος, άρα γλυτώνεις από τα τσιμπολογήματα.
6. **Βοηθούν στην ανάπτυξη της οστικής πυκνότητας.** Όπως είπαμε τα σύκα είναι πλούσια σε κάλιο και ασβέστιο, τα οποία δυναμώνουν τα οστά και προλαμβάνουν την οστεοπόρωση.
7. **Απογειώνουν τη λίμπιντο.** Τα σύκα έχουν υψηλά επίπεδα ντοπαμίνης, της χημικής ουσίας του εγκεφάλου που αυξάνει την αίσθηση της ευχαρίστησης.
8. **Τα απολαμβάνεις με δεκάδες τρόπους:** γίνονται υπέροχο γλυκό του κουταλιού και μαρμελάδα, ενώ μπαίνουν και στο φαγητό χαρίζοντας μοναδική γεύση στα πιάτα. Επιπλέον, ταιριάζουν πολύ και με τυριά.

Αλλά και ξηρά είναι θρεπτικά, θερμαντικά, προκαλούν δίψα, είναι ευκοίλια και ακατάλληλα για τις καταρροές του στομαχιού και της κοιλιάς, κατάλληλα όμως και για την τραχεία, το λάρυγγα, την ουροδόχο κύστη και τα νευρά. Αρμόζει και στους παλαιούς βήχες και τις χρόνιες παθήσεις του πνεύμονα.

Το δε αφέψημά τους αρμόζει στις φλεγμονές του λαιμού, ως γαργάρα. **Σαν κατάπλασμα** τα σύκα βρασμένα και λιωμένα διαλύουν τα σκληρώματα και τις παρωτίτιδες, μαλακώνει τα τοπικά φλεγμονώδη αποστήματα του δέρματος, χωνεύουν τη μασχαλιαία και βουβωνική λεμφαδενίτιδα (οιδήματα των αδένων) και ακόμα περισσότερο μαζί με ίριδα ή σόδα ή ασβέστη. Και τα ωμά, αν κοπανιστούν μαζί με αυτά που έχουν ειπωθεί, έχουν τις ίδιες επιδράσεις.

Ο γαλακτώδης χυμός της άγριας και της ήμερης συκιάς πήζει το γάλα σαν την τυριά, διαλύει δε και το πηγμένο όπως και το ξύδι, όμως προκαλεί έλκη (πληγές) στο σώμα και ανοίγει πληγές.

Τα ίδια κάνει και ο χυμός από **τα τρυφερά κλαδιά** της άγριας συκιάς, όταν είναι φουσκωμένα, πριν ακόμα βλαστήσει το μάτι. Κομμένοι κοπανίζονται και ο χυμός, αφού ξεραθεί στη σκιά, φυλάγεται.

Χρησιμοποιούνται δε στα φάρμακα που ανοίγουν πληγές και το γαλάκτωμα και ο χυμός. Τα απαλά άκρα των κλαδιών, όταν βράζονται μαζί με βοδινά κρέατα, τα κάνουν εύκολα στο βράσιμο.

Φαρμακευτικές ιδιότητες των άγριων σύκων

Τα άγρια σύκα, τα καλούμενα από μερικούς «ερινέοι», βρασμένα σαν κατάπλασμα μαλακώνουν κάθε νεοπλασία και οίδημα των αδένων του λαιμού, ωμά σαν κατάπλασμα μαζί με σόδα και αλεύρι εξαφανίζουν τις μυρμηγκιές και τις

νεοπλασίες. Τα άγρια σύκα επαναφέρουν και τα οστά μαζί με φύλλα άγριας παπαρούνας και διαλύουν τα τοπικά αποστήματα του δέρματος (καλόγερους). Μαζί με κερύ, μαζί με ρόβι και κρασί φτιαγμένα κατάπλασμα αρμόζουν σε δαγκώματα από αρουραίο ή σαρανταποδαρούσα.

Τα φύλλα έχουν τις ίδιες ιδιότητες. Μαζί με ξίδι και αλάτι σαν κατάπλασμα θεραπεύει τα έλκη και εξανθήματα στο κεφάλι, την πιτυρίδα και τις ματωμένες φλύκταινες των ποδιών. Τρίβονται με αυτά και οι σαρκώδεις επιφύσεις και οι τραχύτητες των βλεφάρων, και στη λεύκη γίνεται κατάπλασμα με τα φύλλα ή τα κλαδιά της μαύρης συκιάς, κάνει και για τα δαγκώματα από σκυλιά μαζί με μέλι.

Σύγχρονη καλλιέργεια

Η καλλιέργεια της συκιάς ήταν εξαιρετικά διαδεδομένη στην νεότερη Ελλάδα, έπαιζε σημαντικό ρόλο στην διατροφή του πληθυσμού και αποτελούσε βασικό εξαγωγίμο προϊόν. Πριν τον Β΄ ΠΠ αντιπροσώπευε το 20% της αξίας των εξαγόμενων αγροτικών προϊόντων. Στη σύγχρονη Ελλάδα έγινε εισαγωγή μοσχευμάτων από την περιοχή της [Σμύρνης](#) το 1908, τα οποία μοιράστηκαν σε Αγρότες της [Μεσσηνίας](#).

Βλέπουμε λοιπόν πόσες θεραπευτικές και θρεπτικές ιδιότητες έχουν ένα δένδρο τόσο παρεξηγημένο. Ας δούμε όμως γιατί ο Χριστός την καταράστηκε.

Το θαύμα «της ξηρανθείσης συκῆς»

Το χωρίο που περιγράφει την παράξενη αυτή αφήγηση, λέει τα εξής για τον Χριστό: «Πρωῖας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπέινασε· 19 καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ’ αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὔρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 καὶ πάντα ὅσα ἐὰν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε» (Ματθ. 21, 18-22) , (Μαρκ. 11,12-14)

Η αφήγηση αυτή, προκαλεί κάποια ερωτήματα:

Ο Ιησούς, ως Παντογνώστης δεν ήξερε εξ αρχής ότι δεν ήταν εποχή σύκων; Και γιατί την ξέρανε, αφού δεν ήταν εποχή τους; Σε τι έφταιξε η συκιά;

Κατ' αρχήν ο Χριστός δεν είναι μόνο Θεός, αλλά και άνθρωπος. Και παρόλο ότι είναι τέλειος άνθρωπος, ως άνθρωπος δεν είναι παντογνώστης αλλά μετέχει τῆς Παντογνωσίας από τη Θεϊκή του φύση, λόγω τῆς μίας και μοναδικῆς υποστάσεώς Του. Δεν χρησιμοποιεῖ όμως τις θεϊκές του δυνάμεις, όπως δεν τις χρησιμοποίησε τότε που πεινούσε και ο Σατανάς του εἶπε να κάνει τις πέτρες ψωμί, παρά μόνο αν είναι για τη σωτηρία του ανθρώπου.

Η συκιά είναι ένα δένδρο, που κάνει τα πρώτα σύκα, δύο μήνες πριν βλαστήσουν φύλλα. Και όταν μετά από δύο μήνες έχει πλέον φύλλα, φυσιολογικά έχει και καρπό. Βλέποντας λοιπόν ως άνθρωπος ο Ιησούς τη συκιά γεμάτη φύλλα, φυσιολογικά αναμένει ότι εφ' όσον έχει φύλλα εκτός καιρού, οφείλει να έχει και σύκα. Η συκιά όμως αυτή δεν ακολουθούσε τους νόμους της φύσης που είχε θεσπίσει ο θεός. Ήταν μια άνομη και αφύσικη συκιά. Είχε φύλλα εκτός καιρού, και δεν είχε καρπούς, όπως όφειλε να έχει.

Μένει λοιπόν να εξηγήσουμε και το τελευταίο. Εντάξει με τα άλλα, όμως **γιατί άραγε ο Χριστός τη διατάζει να ξεραθεί;** Θέλει να εκδικηθεί το δένδρο; Το δένδρο αυτό δεν είχε καμία χρησιμότητα, μια και ήταν άκαρπο, ο Χριστός το έκανε χρήσιμο, για να θρέψει με την διδαχή του τις ψυχές των μαθητών του.

Τι ήθελε να τους δείξει με την ενέργειά Του αυτή ο Χριστός;

Ο Χριστός χρησιμοποίησε την άκαρπη συκιά, ως συμβολισμό του Ισραηλιτικού

λαού της εποχής του. Οι Ισραηλίτες, ενώ όφειλαν να έχουν καρπούς πίστης, είχαν μόνο «φύλλα». Όπως η συκιά με τα φύλλα της ξεγελούσε, ότι δήθεν είχε και καρπό, έτσι και ο λαός Ισραήλ, με τα λόγια ξεγελούσε, όμως τα έργα τους ήταν μακριά από τον Θεό, και δεν είχαν καρπούς αξίους μετανοίας. Το ότι η συκιά πράγματι ξεράθηκε μετά το λόγο του Χριστού, ήταν εγγύηση ότι και η προφητεία αυτή προς τον Ισραήλ θα εκπληρωνόταν. Όπως και έγινε.

Αλλά για ποιον άλλο λόγο έκανε ο Ιησούς εκείνο το δέντρο να ξεραθεί; Η απάντησή του αποκαλύπτει τον λόγο: Κάνοντας το δέντρο να ξεραθεί, ο Ιησούς διδάσκει με ένα ζωντανό παράδειγμα ότι πρέπει να έχουμε πίστη στον Θεό. Δηλώνει: « Όλα αυτά για τα οποία προσεύχεστε και τα οποία ζητάτε, να έχετε πίστη ότι τα έχετε λάβει, και θα τα έχετε». ([Μάρκος 11:24](#))

Στο σημείο αυτό ας διαβάσουμε την ερμηνεία που δίνει ο ιερός Χρυσόστομος στο σχετικό θαύμα. «*Η συκιά υποδήλωνε τη φύση της ανθρωπότητας. Ο καρπός της συκιάς είναι γλυκός, τα φύλλα της τραχιά κι άχρηστα κι έτοιμα για τη φωτιά. Αλλά και η φύση της ανθρωπότητας είχε γλυκύτερο τον καρπό της αρετής, έχοντας από τον Θεό την εντολή να την καρποφορεί, εξαιτίας όμως της ακαρπίας της στην αρετή έβγαλε τα τραχιά φύλλα.*»

Το θαύμα αυτό μας φέρνει στη μνήμη μας την ζωή των Πρωτοπλάστων στον Παράδεισο. Ο Αδάμ και η Εύα ήταν γυμνοί και δεν ένιωθαν ντροπή. Γυμνοί στην απλότητα και την απέριττη ζωή τους. «*Δεν είχαν σωματικό φόρεμα, αλλά φορούσαν ένδυμα αφθαρσίας*». Όταν όμως παράκουσαν, βρέθηκαν μακριά από τη Χάρη, που τους σκέπαζε. Απογυμνώθηκαν από την Χάρη του Θεού και τη θεωρία Του. Είδαν τη γύμνωση του σώματός τους (Γεν. 3, 7). Πόθησαν τα ευχάριστα της ζωής. Βρέθηκαν μέσα στη φτωχική και στερημένη ζωή. Έραψαν φόρεμα από φύλλα συκιάς κι έκαναν περιζώματα, έκαναν πολλούς λογισμούς και βρήκαν την τραχιά και γεμάτη μέριμνες και πόνους ζωή.

Και το παράπονο του Χριστού:

«*Ήσουν στους κόλπους του Θεού και δεν κατάλαβες την καρποφόρο αρετή. Προτίμησες την απόλαυση των γήινων κι αγάπησες τη ζωή των αλόγων ζώων. Είσαι γη και θα καταλήξεις στη γη. Θα κληρονομήσεις το θάνατο, όπως τα άλογα ζώα. Αυτός είναι ο λόγος που φοράς και τους δερμάτινους χιτώνες* (Γεν. 3, 21). Είναι αληθινά τραχιά τα φύλλα της συκιάς (της φύσης μας), της απειθάρχησης κακίας της φύσης μας. Σ' αυτή τη συκιά, τη φύση δηλαδή της ανθρωπότητας, πήγε ο Σωτήρας πεινώντας και ζητώντας από αυτήν το γλυκύτερο καρπό, δηλαδή τη γλυκύτερη για το Θεό αρετή, με την οποία πραγματοποιεί τη σωτηρία μας. Και δεν βρήκε καρπό, παρά φύλλα μονάχα, την τραχιά και πικρή αμαρτία και ό,τι κακό

φυτρώνει από αυτήν.

Γι' αυτό και της λέει επιτιμητικά: «Ποτέ πια δεν θα δώσεις καρπούς» (Ματθ. 11, 19). Εγώ θα φέρω τη σωτηρία σας και με το πάθος μου θα σας χαρίσω την ανάσταση. Θα σας χαρίσω επιπλέον και την απαλλαγή από την πολύ σκληρή αυτή ζωή που τώρα ζείτε». Αυτά είπε και βέβαια όπως τα είπε, τα πραγματοποίησε.

Ο Χριστός έχει υπομονή και μας περιμένει τότε θα καρπίσουμε αλλά κάποτε πρέπει να καρπίσουμε, αλλιώς μας περιμένει το κόψιμο και το πέταγμα στην φωτιά. Κι όμως υπάρχουν οι προφήτες, υπάρχουν οι άγιοι που παρακαλούν τον Θεό να μας λυπηθεί και να μας δώσει ακόμη ένα περιθώριο χρόνου να μετανοήσουμε. Θα εκμεταλλευτούμε άραγε αυτήν την αναβολή: Αυτά ο Χριστός μας τα λέει με παραβολές, όπως η παρακάτω: «Ἐλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν· Συκῆν εἶχέν τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὔρεν. 7 εἶπε δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὐρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν καὶ βάλω κόπρια. 9 κὰν μὲν ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. (Λουκ. 13, 1-6)

Όσο κι αν υποκρίνεται ο άνθρωπος, αυτό που έχει μέσα του καλό ή κακό, αυτό θα βγάλει και προς τους έξω. Κάτω από τη μηλιά θα πέσει μήλο και κάτω από την συκιά θα πέσει σύκο. Να πώς το περιγράφει ο Λουκάς: «Οὐ γὰρ ἐστὶ δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν· 44 ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάλτου τρυγῶσι σταφυλὴν. 45 ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ» (Λουκά , 43-45)

Το συμπέρασμα είναι ότι και ο άνθρωπος, όπως η συκιά, έχει πολλά στοιχεία χρήσιμα και ωφέλιμα. Τον προίκισε ο Θεός με πολλές αρετές και πλεονεκτήματα. Το θέμα όμως είναι πόσο τα καλλιεργούμε, πόσο τα αξιοποιούμε, ώστε να έχουμε καρπούς, γιατί, κακά τα ψέματα, όταν πάμε σε μια συκιά φυσικά θα μας δροσίσει, όταν καίει ο ήλιος, αλλά δεν πάμε γι' αυτό. Πάμε να φάμε τον καρπό της, τα γλυκά σύκα. Έτσι κι εμείς πρέπει να έχουμε τους γλυκείς καρπούς των αρετών, έτσι ώστε να ευχαριστούμε τους άλλους ανθρώπους και ιδιαίτερα τον Κύριο. Διαφορετικά θα δώσει εντολή να ξεραθούμε, να κοπούμε σαν τα ξύλα και να μας πετάξουν στο αιώνιο πυρ της κολάσεως.

<https://bit.ly/3hLFrqq>